

**AFG'ONISTONNING MAROSIM FOLKLORIDA NIKOH TO'Y MAROSIMINING
O'RGANILISHI**

Abdulg`afur Rahimiy

*Afg'oniston fuqarolarini o`qitish
ta`lim markazi talabasi*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada Afg'oniston o'zbeklari orasidagi nikoh to'yi udumlari va ularning o'tkazilishi borasida fikr yuritiladi.*

Kalit so`z: *fotiha, Iyd Baroti, fraksiya, marosim, folklor, udum.*

Dunyo xalqlarida bo'lganidek, Afg'oniston o'zbeklari orasida ham asrlar mobaynida saqlanib kelayotgan va hozirda ham mukammal ijro etiladigan turli tuman xalq og'zaki ijodi namunalari mavjuddir. Shunday udumlardan biri nikoh to'yi marosimi hisoblanadi. Quyida biz afg'onistonlik o'zbeklarning nikoh to'yi o'tkazilishi borasida fikr yuritmoqchimiz.

To'g'ri qizni topish uchun Yigitning onasi, singlisi yoki qarindoshlari sevimli qizini qidiradilar Yaxshi qiz - kuyovning oilasiga bo'ysunishi, axloqi, o'tmishi va familiyasi yaxshi bo'lishi kerak. Afg'oniston janubida odamlar semiz va chiroyli qizlarni yoqtirishadi. Afg'oniston shimolida, o'zbek va turkman millatlari o'rtasida ko'plab ilmi va buyi uzun Qizlarni kelin qilish uchun yoqtiradilar, Afg'onistonning deyarli barcha aholisi qizining sutini kuyovdan oladi.yaxshi qiz topilgandan keyin unga bir kishi sovchi sifatida qizning otasi bilan uchrashadi va bu mavzu haqida qizning otasiga so'zlaydi, undan keyin qizning otasi oilasi bilan maslahat qilish uchun bir kun muhlat so'raydi va ikkinchi kun qizning berishi yoki birmasligi haqida gaplashiladi.

Nikohning bahsli bosqichlari - bu davr; Chunki qiz oilasining barcha a'zolarini qondirish muammolari juda muhim. Ushbu bosqichda qizning oilasi bola va uning oila a'zolari haqida so'rov o'tkazadi. Agar rozi bo'lsalar, kuyovning oilasiga o'z shartlarini aytib berishadi. Masalan, oltin taqinchoq, kiyim-kechak va hokazolar haqida gapiradi. Agar tomonlar rozi bo'lsa, qizning oilasi shirinliklar berish kunini belgilaydi- So'z yoki shirinliklar berdi shirinliklar berish kunida; Bir o'g'il va bir qizning oilasidan bir qancha erkak oqsoqollar kelishadi.shirinlik o'g'il oqsoqollardan biriga qiz oqsoqollardan biri beradi va u tabriklaydi. Hamma qarsak chaladi, kuyovning oilasi esa qizning oilasiga tovoqdagi pul miqdorini taklif qiladi. Keyin Fotiha to'y haqida so'zlashadilar Afg'onistonda fotiha to'yning barcha xarajatini qizning otasi kuyovning zimmasiga tushirishga harakat qiladi. Fotiha to'y ziyofatini nishonlashni istamasalar. Kuyovning otasi belgilangan pul miqdorini o'sha kuni to'lashi kerak.fotiha to'y Bu afg'on xalqining arab bo'lmagan madaniy an'analaridan biridir. ko'p yillar davomida odamlarni, ayniqsa ayollar, yosh qizlar va bolalarni baxtga cho'ktirgan. Shu munosabat bilan kuyovning oilasidan 200 dan 400 kishigacha va kelinning oilasidan bir xil miqdorda taklif qilinadi. .Iyd Baroti va Navro'z hayit kunlari Kuyovning oilasi

kelinning oilasiga tort va kolchening bir qismini kiyim-kechak bilan olib borishi kerak. Navro'zda baliq va jalebini bir xil kiyim bilan kelinning uyiga olib boradilar. Ishtirok etish jarayoni bir-birini bilishning muhim bosqichidir. Bu bosqichda qizning o'g'il boladan ajralishi kamdan-kam uchraydi.- Afg'onistonning barcha viloyatlarida odamlarni karta orqali taklif qilishadi.Kuyov va kuyovning otasi to'ydan bir yoki bir necha kun oldin erkaklarni kechki ovqatga taklif qiladi. Boshqacha qilib aytganda, to'y - bu qiz (kelin) erkakning juftligiga aylangan bayramdir. Qadim zamonlarda to'y kechasi ayollarning rang-barang liboslar kiyib raqsga tushishi aytilgan. To'y - bu er-xotinning hayotidagi eng muhim baxtli xotira hisoblanadi. Nikoh kechasi Bu kechaning o'ziga xos bosqichlari bor. Bu kechada ikkala fraksiyadan 300dan 600 kishigacha xabar beriladi. Kobuldagi to'y kechasining narxi 20 ming dollarga yetadi. Qishloqlarda esa 2-10 ming dollargacha yetadi.

Nikohning ikkinchi bosqichi Nikoh to'yning ikkinchi bosqichi bo'lib, islomiy nikoh shartlariga ko'ra o'tkaziladi. Mehr marosimida aniqlanadi. Ikki guvoh va bir advokat kelin tomonidan marosimda tayinlanadi; Guvohlar kelinning xonasiga borib, kelinga shariat nikohi mavzusini 3 marta takrorlaydi, kelin esa 3 marta "ha" deb aytishi kerak. Guvohlar hozir bo'lganlarga 3 marta "ha" deb javob berishadi. Bu keyinroq aniqlanadi. Mulla Imom ikki tarafning mahrini qabul qilib bo'lgach, nikoh xutbasini o'qiydi. Keyin mulla Imom yig'ilganlarni tabriklaydi; Do'stlar hamma qarsak chaladilar. Shu bilan marosimga qatnashganlarga osh beradi undan keyin esa kelinni kuyovnikiga olib ketadi va to'y o'z nihoyasiga etadi.

Har bir millatning o'z xalq og'zaki ijodi va namunalari bo'lganidek, Afg'oniston o'zbeklari orasida ham turli tuman marosimlari mavjuddir.Ushbu udum va marosimlarga amal qilish va ularni keying avlodga yetkazish bizning vazifamizdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

<https://pajhwork.com>

<https://www.Beytoote.com>